

História štatistiky na Slovensku

Posledná aktualizácia: 31.05.2023 | Počet zobrazení: null

1715 - sa pokladá za začiatok organizovaného štatistického zisťovania na Slovensku, keď bol v Uhorsku vykonaný celokrajinský súpis obyvateľstva. Zameraný bol na hlavy rodín tých skupín, ktoré podliehali zdaneniu;

1767 - 1771 - v týchto rokoch bol vykonaný súpis poddanského obyvateľstva (materiál z urbárskej regulácie). Súpis obsahuje údaje, o počte sedliakov, želiarov a ich majetkovom a právnom rozvrstvení;

1785 - 1787 - prvé sčítanie všetkého obyvateľstva v Uhorsku bolo za vlády Jozefa II. Zaznamenali doň meno, vek, rodinný stav, triedne postavenie a zamestnanie zapísaných osôb i údaje o mechanickom pohybe obyvateľstva;

1804 - 1805 - ďalšie súpisy obyvateľstva Uhorska;

1828 - súpis obyvateľstva Uhorska;

1847 - bol v Uhorsku zriadený Ústredný štatistický úrad, ktorý vykonával pravidelnú štatistickú službu. (Jeho činnosť sa vzťahovala aj na územie dnešného Slovenska, pričom štatistické údaje sa zisťovali a vyhodnocovali podľa žúp a stolíc).

1919 - zákonom č. 49/1919 o organizácii štatistickej služby Československej republiky boli zriadené orgány štátnej štatistiky. Na základe tohto zákona a nariadení vlády Republiky československej bola zriadená Štatistická štátna rada ako orgán poradného charakteru a Štátny úrad štatistický ako orgán výkonný. Úlohou štatistického úradu bolo zbierať štatistický materiál všetkého druhu, potrebný pre správu a vedu a sústreďovať celú úradnú štatistiku všetkých rezortov. Činnosť štátneho úradu štatistického sa riadila podľa plánu schvaľovaného Štatistickou štátnou radou;

1938 - 1945 existovali dva štátne štatistické úrady v Prahe a v Bratislave. V období mimoriadnej štátoprávnej situácie bolo od 1. októbra 1939 zmenené označenie úradu na Ústredný štatistický úrad a na Slovensku bol v roku 1940 zriadený Štátny štatistický úrad;

1945 - po skončení druhej svetovej vojny obnovila Česká národná rada formálne a slávnostne činnosť Štátneho úradu štatistického. Na Slovensku bol nariadením Slovenskej národnej rady č. 48/1945 Zb. n. SNR zriadený Štátny plánovací a štatistický úrad. Medzi vládou Československej republiky a Slovenskou národnou radou bola v roku 1946 uzavretá zvláštna dohoda, ktorou sa uznala zásada celoštátnej jednoty štatistickej služby. Zákon č. 60/1949 Zb. o národohospodárskom plánovaní stanovil, že Štátny úrad štatistický podlieha predsedovi Štátneho úradu plánovacieho. Súčasne bol týmto zákonom zrušený Štátny plánovací a štatistický úrad v Bratislave;

1951 - bol vydaný zákon č. 108/1951 Zb. o organizácii štatistickej služby. Týmto zákonom bol Štátny štatistický úrad stanovený orgánom vlády pre odbor štatistiky. Zároveň na Slovensku bol zriadený Slovenský štatistický úrad, ktorý ako orgán Štátneho štatistického úradu mu bol priamo podriadený;

1960 - sa uskutočnila ďalšia inštitucionálna úprava, ktorá sa týkala Slovenska. Vládnym nariadením č. 102/1960 Zb. bol zrušený Slovenský štatistický úrad. V rámci Slovenskej plánovacej komisie sa zriadil štatisticko-dokumentačný útvar;

1961 - zákonom č. 56/1961 Zb. bol zrušený Štátny štatistický úrad (aj Ministerstvo štátnej kontroly) a zriadil sa nový orgán Ústredný úrad štátnej kontroly a štatistiky;

1967 - bolo vydané zákonné opatrenie predsedníctva Národného zhromaždenia č. 1/1967 Zb. o zmenách v organizácii a pôsobnosti niektorých ústredných orgánov. Opäť bol zriadený samostatný orgán štátnej štatistiky - Štátny štatistický úrad. Ako orgán Slovenskej národnej rady sa zriadil Slovenský štatistický úrad. Zároveň bola v Štátnom štatistickom úrade i v Slovenskom štatistickom úrade zriadená Štatistická rada, ktorá sa však obsahom svojej pôsobnosti i postavením značne odlišovala od Štatistickej rady vytvorenej v roku 1919. Citovaným zákonným opatrením bola upravená i otázka oblastných štatistických orgánov, ktoré teraz dostali označenie okresné a krajské oddelenia Štátneho štatistického úradu;

1968 - federatívne usporiadanie Československého štátu spôsobilo zmeny i v inštitucionálnom usporiadaní ústredných orgánov štátnej štatistiky. Zákonom č. 170/1968 Zb. bol zriadený Federálny štatistický úrad. Zákonom Slovenskej národnej rady č. 207/1968 Zb. o zriadení ministerstiev a iných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej socialistickej republiky bol vytvorený Slovenský štatistický úrad a Štatistická rada. Podobne zákonom Českej národnej rady č. 2/1969 Zb. sa zriadil Český štatistický úrad (Štatistická rada ešte týmto zákonom nebola zriadená);

1971 - delba práce medzi tromi ústrednými štatistickými úradmi sa do roku 1971 riešila väčšinou systémom zvláštnych dohôd. Dôležitým medzníkom vo vývoji československej štátnej štatistiky je vydanie zákona č. 21/1971 Zb. o jednotnej sústave sociálno-ekonomických informácií. Týmto zákonom sa zmenilo postavenie a pôsobnosť Federálneho štatistického úradu. Otázky týkajúce sa Českého a Slovenského štatistického úradu boli upravené zákonmi Českej národnej rady (č. 40/1972 Zb.) a Slovenskej národnej rady (č. 41/1972 Zb). Týmto zákonmi sa upravili i oblastné štatistické orgány. Pre krajské orgány sa zaviedlo označenie krajské správy, v Prahe a v Bratislave boli zriadené mestské správy, v okresoch pôsobili okresné oddelenia a vo vybraných mestách mestské oddelenia;

1990 - Vyhlásením zákona SNR č. 347/1990 boli ustanovené orgány štátnej správy Slovenskej republiky a ostatné ústredné orgány štátnej správy, medzi ktorými bol ustanovený Slovenský štatistický úrad pre oblasť sociálno - ekonomických informácií. Zákon ďalej stanovuje všetkým orgánom štátnej správy v oblasti spoločného záujmu federatívnej republiky zabezpečovať spoluprácu s príslušnými federálnymi organizáciami. V oblasti štatistiky to bol Federálny štatistický úrad.

1992 - v tomto roku zákonom SNR č. 322/1992 o štátnej štatistike boli stanovené orgány pre oblasť štátnej štatistiky Slovenskej republiky, ktorými sa stal Slovenský štatistický úrad (SŠÚ) a územné štatistické orgány. Územnými orgánmi štatistiky sa stali oblasťná správa SŠÚ v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach, Mestská správa SŠÚ pre oblasť Bratislavy, okresné oddelenia SŠÚ pre územné obvody okresov a mestské oddelenia SŠÚ v Košiciach pre územný obvod Košice. V tomto roku začali zabezpečovať ministerstvá a ostatné orgány štátnej správy SR činnosti, ktoré zabezpečovali dovtedy ústredné orgány štátnej správy ČSFR v príslušnom rozsahu;

1993 - 1. januára vznikla samostatná Slovenská republika, Slovenský štatistický úrad ako ústredný orgán štátnej správy bol podľa zákona č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení zákona č. 2/1993 Z. z. premenovaný na Štatistický úrad Slovenskej republiky;

1997 - Po novelizáciách zákona SNR č. 322/1992 bolo vydané úplné znenie zákona NR SR č. 38/1997 o štátnej štatistike, v ktorom sa ustanovuje ako orgán pre oblasť štátnej štatistiky Štatistický úrad SR a územné orgány štatistiky - Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Bratislave, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Trnave, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Trenčíne, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Nitre, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Žiline, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Banskej Bystrici, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Prešove, Krajská správa Štatistického úradu Slovenskej republiky v Košiciach. Štatistický úrad Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre oblasť štátnej štatistiky a pre oblasť informatiky;

2002 - 1. januára 2002 nadobudol účinnosť nový zákon o štátnej štatistike č. 540/2001 Z. z. Na základe jeho ustanovení bola od 1. januára zrušená právna subjektivita krajských správ (so sídlami v Bratislave, Trnave, Nitre, Trenčíne, Žiline, Banskej Bystrici, Košiciach a v Prešove, ktoré sa v rokoch 1996 až 2001 podieľali na plnení úloh ŠÚ SR v oblastiach podľa svojej špecializácie za celé územie Slovenskej republiky) a krajské správy sa stali priamo súčasťou úradu ako jeho vnútorné organizačné zložky. Zákon vytvoril priestor pre posilnenie stability a nezávislosti úradu tým, že uzákonil vymenovanie a odvolanie predsedu úradu prezidentom SR na návrh vlády SR na funkčné obdobie päť rokov (s možnosťou vymenovať tú istú osobu na dve funkčné obdobia nasledujúce za sebou);

2003 - významným prínosom na úseku metodologickej, organizačnej a technologickej prípravy štátnych štatistických zisťovaní bola skutočnosť, že do platnosti vstúpil po prvýkrát program štátnych štatistických zisťovaní zostavený na obdobie troch rokov (2003 - 2005). Trojročný program stabilizoval činnosti štátnej štatistiky SR, zabezpečil väzbu na program štatistickej činnosti európskej únie a používateľom štatistických informácií a spravodajským jednotkám poskytol vyššiu vypovedaciu schopnosť. Okrem toho v súlade s uznesením vlády SR (č. 1207/2001) zostavil úrad zoznamy administratívnych zdrojov údajov, ktoré sa stali súčasťou programu štatistických zisťovaní. Vykonával tým prvé kroky k efektívnejšiemu využívaniu

štatistických údajov a vytvoril možnosť v nasledujúcom období nahradzovať štatistické zisťovania údajmi z existujúcich administratívnych zdrojov;

2005 - bol pre ŠÚ SR nielen prvým rokom členstva Slovenska v Európskej únii, ale bol tiež prvým rokom realizácie novej stratégie rozvoja ŠÚ SR. V súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa zástupcovia ŠÚ SR začali zúčastňovať na zasadnutiach pracovných skupín a výborov Rady EÚ a Európskej komisie ako riadni členovia s právom pripomienkovať návrhy právnych aktov v oblasti štatistiky a hlasovať o ich prijatí. Významnou výzvou pre úrad sa stal Kódex postupov pre európsku štatistiku, prijatý Výborom pre štatistické programy Európskej komisie. Cieľom kódexu bolo zvyšovať dôveru v nezávislosť, integritu a zodpovednosť národných štatistických úradov a EUROSTATu ako inštitúcií a súčasne posilňovať dôveru vo vierohodnosť a kvalitu štatistík, ktoré tieto inštitúcie vypracúvajú a poskytujú;

2006 - uvedomujúc si potrebu neustáleho zlepšovania národného štatistického systému úrad začal s implementáciou Kódexu postupov pre európsku štatistiku a s pomocou Svetovej banky vypracoval plán rozvoja slovenského štatistického systému Statistical Master Plan. ŠÚ SR úspešne zvládol práce spojené s prvým súpisom zdrojov a metód zostavovania národných účtov a veľkou revíziou systému národných účtov za roky 1995 - 2004, v rámci zostavovania štvrťročných výsledkov o hrubom domácom produkte začal pravidelne zverejňovať rýchle odhady HDP a zamestnanosti. Z množstva ďalších úloh spomenieme aspoň práce na medzinárodnom výskume o príjmoch a životných podmienkach domácností EÚ SILC a vybudovanie databázy regionálnej štatistiky REGSTAT. Vyjadrením uznania kvality práce vo sfére štátnej štatistiky bolo udelenie certifikátu kvality podľa normy ISO 9001:2000, ktoré dostal úrad v novembri 2006;

2007 - prioritnou úlohou roku sa stala optimalizácia štátnej štatistiky. Išlo predovšetkým o revíziu výkazníctva s koncentráciou na znižovanie záťaže spravodajských jednotiek a znižovanie nákladovosti zisťovaní. Úrad zintenzívnil práce súvisiace s pripravovaným vstupom SR do eurozóny a prechodom na novú menu euro. Úspešne zvládol všetky práce v oblasti štatistiky národných účtov, v ekonomických štatistikách vytvoril podmienky pre pravidelné zostavovanie a odosielanie súborov údajov za vnútorné a vonkajšie zahraničné afiliácie. V oblasti šírenia a poskytovania informácií dosiahol pokrok spustením nového internetového portálu a on-line databázy regionálnej štatistiky. Ako integrálny prvok Európskeho štatistického systému sa úrad aktívne zapájal do iniciatív, ktoré smerovali k rozvoju systému, tvorbe štatistickej legislatívy, zavádzaniu nových štatistických postupov a metód a zvyšovaniu porovnateľnosti a kvality štatistických údajov. Naďalej rozvíjal systém manažérstva kvality a pokračoval v implementácii princípov Kódexu postupov pre európsku štatistiku do všetkých oblastí svojej práce. Tím expertov Európskeho štatistického systému, ktorý vykonal preskúmanie implementácie konštatoval, že ŠÚ SR je profesionálna a dobre fungujúca výkonná inštitúcia;

2008 - v tomto roku, kedy úrad oslávil 15. výročie svojej existencie v samostatnej Slovenskej republike, uskutočnilo vedenie úradu viaceré významné kroky pre zabezpečenie jeho ďalšieho rozvoja. Jedným z nich bolo prijatie Stratégie rozvoja ŠÚ SR do roku 2012, v rámci ktorej nasmeroval úrad svoj rozvoj predovšetkým do skvalitnenia portfólia produktov, zvýšenia efektivity vnútorného prostredia a skvalitnenia vzťahov s externým prostredím. V súlade so

zámerom poskytovať zákazníčkovi komfortný prístup k informáciám a zabezpečovať čo najplnšie uspokojovanie jeho potrieb sa úrad zamerlal na rozvoj internetového portálu a to predovšetkým prostredníctvom vytvárania interaktívnych služieb. Zvýšenú pozornosť venoval racionalizácii štatistických zisťovaní s cieľom postupne znižovať zaťaženosť spravodajských jednotiek. Pokračoval tiež v plnení úloh Národného plánu zavedenia eura. V makroekonomických štatistikách sa kládol dôraz na vypracovanie správy o úrovni deficitu a dlhu verejnej správy, na dekádne monitorovanie cien vybraných tovarov a služieb v slovenských korunách a v euro a zisťovanie národného a harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien s cieľom objektivizovať vnímanú infláciu. Ťažisko práce ekonomických štatistik bolo zamerané predovšetkým na implementáciu novej klasifikácie ekonomických činností SK-NACE Rev. 2. Prijatím zákona NR SR sa vytvorili podmienky pre prípravu a realizáciu sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011, ako aj podmienky pre získanie informácií nevyhnutných pre prognózovanie vývoja obyvateľstva a tvorbu opatrení v sociálnej politike štátu. Štatistický úrad pokračoval aj v realizácii zisťovania o príjmoch a životných podmienkach domácností EU SILC. K trvalým prioritám patrila už tradične aj medzinárodná spolupráca a spoluúčasť na medzinárodných štatistických aktivitách. Uznanie za prácu, ktorú Štatistický úrad Slovenskej republiky vykonal v celom uplynulom období odznelo v príhovore prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča na slávnostnej konferencii, ktorá sa konala 26. mája 2008 v priestoroch kongresovej sály Národnej banky Slovenska pri príležitosti 15. výročia vzniku Štatistického úradu Slovenskej republiky;

2009 - bol pre ŠÚ SR ďalším rokom práce na poli štátnej štatistiky, prvým rokom novej meny euro a súčasne obdobím, kedy sa úrad zvlášť zamerlal na zvyšovanie svojej efektivity. K napĺňaniu stanovených zámerov prispela realizácia akčných programov Stratégie rozvoja ŠÚ SR do roku 2012, ako aj vhodne nastavený systém manažérstva kvality, čo potvrdil recertifikačný audit a certifikát udelený Bureau Veritas Certification do októbra 2012. Zvýšenú pozornosť venoval úrad racionalizácii štatistických zisťovaní a posilneniu oblasti metodiky štátnej štatistiky s cieľom zvyšovať kvalitu štatistickej produkcie pri súčasnom znižovaní nákladov a administratívnej záťaže respondentov. V spolupráci s Eurostatom bol úspešne ukončený experimentálny výpočet indexu cien nehnuteľností a jeho včlenenia do výpočtu harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien. Podnikové štatistiky boli zamerané na zredukovanie zaťaženia malých podnikateľov a živnostníkov postupným zrušením spravodajskej povinnosti mesačných zisťovaní u živnostníkov a nahradením zberu údajov vhodným modelovým odhadom. Pristúpilo sa k publikovaniu nových ukazovateľov, ktoré presnejšie vyjadrovali krátkodobú dynamiku zmien v ekonomike SR v období ekonomickej krízy. Sociálna štatistika a demografia pokračovala v príprave sčítania obyvateľov v roku 2011, v realizácii zisťovania o príjmoch a životných podmienkach domácností a európskeho zisťovania o zdraví. Získané údaje predstavujú významný zdroj informácií pre medzinárodné porovnávanie Slovenska v rámci Európskej únie. V rámci volebnej štatistiky úrad zabezpečil spracovanie hlasovania a poskytol výsledky z voľby prezidenta SR, volieb do Európskeho parlamentu a volieb do orgánov samosprávnych krajov SR. Zmeny sformulované v novej koncepcii šírenia štatistických informácií viedli k posilneniu internetového riešenia ako dominantného a bezplatného sprístupnenia informácií, k rozšíreniu obsahu on-line databáz, k rozvoju používateľsky komfortných aplikačných nástrojov pre šírenie štatistických informácií a tvorbe používateľsky prijateľných produktov so znalostnou interpretáciou, s vyšším podielom analytických textov a zakomponovanými vizualizáciami. V oblasti informatiky sa uskutočnila

komplexná obnova informačno-komunikačných technológií a vytvorili sa predpoklady pre vybudovanie integrovaného štatistického informačného systému. Úrad počas roka navštívili viaceré významné osobnosti ako predseda vlády Českej republiky Jan Fischer, generálny riaditeľ Eurostatu Walter Radermacher, či predsedovia štatistických úradov susedných krajín;

2010 - ŠÚ SR sa usiloval zachytiť všetky nové trendy a vývojové tendencie, a to tak participáciou na ich príprave, ako aj ich implementáciou do praxe v národnom prostredí. Konkrétne sa to premietlo do novely zákona o štátnej službe, do rozsiahlej optimalizácie štatistických procesov, zmeny organizačnej štruktúry a prípravy prechodu na nákladové riadenie.

V súlade s novými nariadeniami a smernicami Európskej únie bol znovu jednou z hlavných úloh v oblasti makroekonomických štatistík rozvoj systému národných účtov. Okrem toho v oblasti cenových štatistík bolo do výpočtu indexu spotrebiteľských cien implementované nariadenie Eurostatu, týkajúce sa zisťovania cien sezónnych tovarov. Zavedená bola tiež nová metodika ošišťovania kvality tovarov a služieb spotrebiteľského koša. V rámci zmien v zákone o štátnej službe zabezpečil úrad od 1. 4. 2010 zasielanie hlásení o zahraničnom obchode spravodajskými jednotkami výhradne elektronicky. K prioritným oblastiam sekcie sociálnych štatistík a demografie patrili práce na sčítaní obyvateľov domov a bytov 2011. Aktivizovali sa predovšetkým činnosti súvisiace s legislatívou a elektronickou tvorbou sčítacích obvodov. V súlade s novými trendmi štatistika práce a miezd pokročila smerom k integrácii s informačnými systémami dostupnými v externom prostredí. Zlúčenie ročného štatistického výkazu s rezortným zisťovaním malo pozitívny dopad na zníženie administratívneho zaťaženia spravodajských jednotiek, odstránenie duplicit a úsporu finančných a kapacitných zdrojov úradu. Rok 2010 bol aj rokom spracovania údajov z prvého európskeho zisťovania o zdraví (EHIS) a systematickej produkcie údajov z rôznych oblastí sociálnych štatistík, menovite ESSPROS-u.

V oblasti šírenia štatistických informácií sa postupne prioritnou formou, v súlade so strategickým zámerom, stáva internetová stránka úradu. Rozvoj internetu prebiehal v smere zabezpečenia čo najplnšieho uspokojovania potrieb používateľov prostredníctvom vytvárania interaktívnych služieb, rozšíril sa obsah on-line databáz, preddefinovaných tabuliek a počet elektronických produktov. V súvislosti so Svetovým dňom štatistiky, ktorý OSN stanovila na 20. október, úrad zabezpečil viaceré aktivity, s cieľom priblížiť slovenskej verejnosti poslanie a hlavné úlohy oficiálnej štatistiky v rôznych oblastiach spoločnosti a prezentovať dosiahnuté výsledky ŠÚ SR. Jednou z hlavných aktivít bol Deň otvorených dverí na ústredí a pracoviskách ŠÚ SR v krajských mestách.

2011 - úrad realizoval niekoľko významných štatistických zisťovaní, ktoré ovplyvnili celkovú činnosť úradu počas roku. Jednou z najvýznamnejších bolo sčítanie obyvateľov, domov a bytov, v ktorom mohli občania prvýkrát využiť aj elektronickú formu. Cieľom ďalšieho zisťovania, pod názvom Štrukturálny census fariem 2010, bolo zabezpečiť kompletne údaje o slovenskom poľnohospodárstve kompatibilné s požiadavkami Európskej únie. Realizácia štrukturálneho census fariem bola mimoriadne náročná úloha, ktorá predstavovala oslovenie všetkých subjektov produkujúcich poľnohospodárske produkty bez rozdielu, či ide o trhovú produkciu alebo produkciu pre samozásobenie. Úsek makroekonomických štatistík sa venoval transformácii odvetvových údajov v rámci implementácie klasifikácie SK NACE Rev. 2 do národných účtov

podľa implementačného nariadenia platného pre národné účty od roku 2011. Mimoriadne dôležitá bola aj príprava nového nariadenia k revidovanému systému ESNÚ95, ktoré by malo vstúpiť do platnosti v roku 2014 a na ktorom ŠÚ SR aktívne participuje prostredníctvom svojich expertov. V rámci ďalších úloh, ktoré úrad zabezpečoval v priebehu roku sa uskutočnila revízia váhových schém výpočtu indexu cien priemyselných výrobcov, mimoriadne zisťovanie spojené s prípravou revízie váhových schém výpočtu indexu cien stavebných prác, projekt pre výpočet indexov cien nehnuteľností a indexov cien tovarov a služieb spojených s bývaním vo vlastnom obydli a pilotné zisťovanie spotrebiteľských cien vybraných tovarov a služieb, realizovali sa úlohy grantového projektu parity kúpnej sily. V súlade so strategickým zámerom poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby a podporiť zvyšovanie znalostnej úrovne zákazníkov realizoval úrad politiku šírenia štatistických údajov. Uspokojoval potreby zákazníkov prostredníctvom rozširovania obsahu on-line databáz, preddefinovaných tabuliek a ponuky produktov prístupných na internetovej stránke úradu. Jednou z hlavných aktivít smerom k verejnosti bol aj Deň otvorených dverí na ústredí a pracoviskách ŠÚ SR v krajských mestách. Úrad v roku 2011 realizoval prostredníctvom on-line dotazníka pravidelný prieskum spokojnosti používateľov s produktmi a službami ŠÚ SR. V porovnaní s rokom 2009 bol zaznamenaný mierny nárast celkovej miery spokojnosti zákazníkov. Výsledky z prieskumu budú zohľadnené pri tvorbe produktov a formách ich šírenia, ale aj pri zlepšovaní ďalších činností úradu.

2012 – rok 2012 bol prvým rokom realizácie Programu štátnych štatistických zisťovaní na roky 2012 až 2014, ktorý zostavil ŠÚ SR v súčinnosti s ministerstvami a štátnymi organizáciami. Rok 2012 bol tiež rozhodujúcim rokom v rámci spracovania údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011. Boli zverejnené prvé výsledky a vydaných 8 publikácií o základných demografických charakteristikách, na národnej úrovni sa aktualizovala celá dátová základňa. Úrad naďalej pokračoval v procese integrácie administratívnych zdrojov údajov do tvorby podnikateľských štatistík a v rámci zvyšovania kvality štatistických výstupov pripravil sebahodnotenia procesov tvorby štatistík. Úsilie národných účtov bolo venované transformácii odvetvových údajov do národných účtov. Mimoriadne dôležitá bola príprava nového nariadenia k systému národných a regionálnych účtov ESA2010, ktoré by malo vstúpiť do platnosti v roku 2014. V cenovej štatistike bola vykonaná revízia váhových schém výpočtu indexov cien stavebných prác, indexov cien v poľnohospodárstve a indexov cien trhových služieb. Aktivita boli tiež zamerané na zjednodušenie systému INTRASTAT, tzv. SIMSTAT. V oblasti podnikových štatistík prebiehali práce na príprave nového bázičného roka 2010 a systému váh pre výpočty krátkodobých indexov vývoja, úspešne boli ukončené zisťovania štruktúry poľnohospodárskych podnikov a metód poľnohospodárskej produkcie (Štrukturálny cenzus fariem). V rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti priebežne pokračovala realizácia projektu Elektronické služby ŠÚ SR, výstupom ktorého budú vstupné a výstupné elektronické služby, ktorých cieľom je zefektívniť výkon štátnych štatistických zisťovaní. Súčasťou projektu je aj vybudovanie nového volebného informačného systému ako medzistupňa k zavedeniu elektronického hlasovania pri voľbách.

2013 - kľúčovým dlhodobým a strategickým projektom, ktorý sa podarilo ukončiť koncom roku 2013, bol projekt Elektronické služby ŠÚ SR. Veľká pozornosť bola venovaná tiež príprave prechodu na nový systém národných účtov ESA 2010 a významnú aktivitu predstavoval aj začiatok prác na tvorbe Stratégie rozvoja ŠÚ SR do roku 2017. Jej zameranie bolo smerované do tvorby produktov a služieb predstavujúcich hodnotu pre zákazníka, ako aj do nastavenia

efektívnych interných procesov, znalostí a systémov potrebných pre tvorbu tejto hodnoty. V roku 2013 pokračovala integrácia zásad Kódexu postupov pre európsku štatistiku do integrovaného systému manažérstva kvality. Úroveň implementácie zásad Kódexu v prostredí ŠÚ SR a národného štatistického systému preskúmala v júli 2013 skupina hodnotiteľov zostavená zo zástupcov Európskeho štatistického systému. Pilotné hodnotenie bolo zrealizované úspešne. V oblasti metodiky sa úrad zameral na procesy integrácie rôznych dátových zdrojov, ako predpokladu ďalšieho znižovania záťaže respondentov, ako aj znižovania nákladov pri rešpektovaní rastúcich nárokov na rozsah a kvalitu informácií zo strany používateľov. Rozvoj oblasti informatiky sa niesol predovšetkým v znamení už spomínaného národného projektu Elektronické služby ŠÚ SR a ďalšieho nového projektu Register a identifikátor právnických osôb a podnikateľov. Prioritnou úlohou politiky šírenia štatistických informácií bolo spustenie paralelnej prevádzky jestvujúceho portálu s novým portálom www.statistics.sk, ktorý poskytuje moderný a zákaznícky orientovaný prístup v procese diseminácie štatistických informácií, produktov a služieb s konsolidovanou štruktúrou zverejňovaných údajov. Najväčším PR podujatím určeným širokej verejnosti bol Deň otvorených dverí na ústredí a všetkých ôsmich krajských pracoviskách. Štatistický úrad SR ním podporil Medzinárodný rok štatistiky a pripojil sa tak k viac ako 1600 organizáciám zo 112 krajín sveta. V rámci štatistiky zahraničného obchodu bol riešený grantový projekt zrkadlového porovnania dát a integrácia systému Intrastat pod Integrovaný štatistický informačný systém. Veľkou výzvou v oblasti podnikových štatistík bolo vypracovanie dotazníkov s metaúdajmi za jednotlivé krátkodobé ukazovatele v novej štruktúre National Reference Metadata Editor a ich prenos do Eurostatu do konca roka 2013. Splnením tejto úlohy sa úrad zaradil medzi 13 členských krajín, ktoré odoslali kompletne metaúdaje v požadovanej štruktúre a rozsahu. Organizáciou konferencie s názvom *Potrebuje ešte Slovensko po sčítaní 2011 ďalší census?* v novembri 2013 v Bratislave otvoril štatistický úrad verejnú diskusiu o forme a obsahu nového sčítania obyvateľov, domov a bytov okolo roku 2020.

2014 - významným počinom ŠÚ SR v roku 2014 bolo schválenie Stratégie rozvoja ŠÚ SR do roku 2017 a začatie implementácie jej akčných programov. ŠÚ SR týmito programami aktívne prispieva k implementácii Vízie európskeho štatistického systému do roku 2020. Od začiatku roka sa v plnom rozsahu rozbehla produkčná prevádzka Integrovaného štatistického informačného systému (IŠIS), v ktorom bol zabezpečený elektronický zber 84 štatistických zisťovaní. Úrad uviedol do prevádzky nový internetový portál založený na technológii IBM WebSphere Portal, verejnosti bola sprístupnená nová verejná báza údajov prezentovaná systémom STATdat. a DATAcube. Prostredníctvom on-line katalógu je záujemcom v elektronickej podobe k dispozícii viac ako 1500 publikácií vydaných úradom od roku 2010. V roku 2014 sa v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti začala realizácia projektu – Register a identifikátor právnických osôb a podnikateľov, ktorý bude v elektronickej forme poskytovať aktuálne referenčné údaje o všetkých právnických osobách a podnikateľoch registrovaných v SR. ŠÚ SR sa podarilo implementovať novú metodiku zostavovania národných účtov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady o systéme národných a regionálnych účtov ESA 2010 (European System of National and Regional Accounts). V oblasti podnikových štatistík pokračovali práce súvisiace s prípravou spoločného legislatívneho rámca FRIBS (Framework Regulation Integrating Business Statistics) zameraného na integráciu celého produkčného procesu podnikových štatistík. Za úspech považujeme aj dokončenie nástroja na kalibráciu váh a jeho prezentáciu na Európskej konferencii o kvalite v oficiálnej

štatistike 2014 vo Viedni. V roku 2014 ŠÚ SR zostavil a vydal Program štátnych štatistických zisťovaní na nové trojročné obdobie 2015 až 2017. V rámci IŠIS-u bol spustený nový elektronický zber údajov, ktorý pokrýva aj rozsiahlejšie ročné štatistické zisťovania. V priebehu roka ŠÚ SR zabezpečil štruktúrne zisťovania fariem 2013, cieľom ktorého bolo zabezpečiť kompletne a z hľadiska európskeho prostredia kompatibilné informácie o slovenskom poľnohospodárstve. Na úseku štatistiky zahraničného obchodu sa pracovné úsilie zameriavalo najmä na integráciu systému INTRASTAT pod IŠIS a prípravu na testovaciu výmenu mikrodát v rámci projektu SIMSTAT. V oblasti ochrany dôverných štatistických údajov stojí za zmienku príprava ochráneného databázového súboru zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB) 2011, ktorý je k dispozícii pre výskumníkov na vedecké účely. Do praxe boli implementované výsledky testovania redizajnu rodinných účtov. Výraznými zmenami prešiel vedecký časopis Slovenská štatistika a demografia. Vytvorením Pracovnej skupiny ŠÚ SR pre prípravu SODB 2021 úrad začal aktívne pracovať na príprave budúceho cenzu.

2015 - počas roka sa vďaka projektu Elektronické služby Štatistického úradu SR podarilo pripraviť všetky podmienky pre povinný elektronický zber údajov. Elektronizácia procesov umožnila harmonizovať lehoty na predkladanie niektorých štatistických výkazov s termínmi odovzdávania výkazov k DPH (krátkodobé zisťovania), respektíve k dani z príjmu (dlhodobé zisťovania) bez toho, aby bola ohrozená produkcia štatistických výstupov. V spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR a Ministerstvom vnútra SR bol úspešne ukončený projekt Register a identifikátor právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci (RPO). RPO prinesie zjednodušenie administratívy, zníženie byrokracie a prístup k údajom z registra bude oveľa jednoduchší a rýchlejší. V súvislosti so Svetovým dňom štatistiky úrad zabezpečil viaceré aktivity na zvýšenie povedomia o oficiálnej štatistike. Počas roka úrad zintenzívnil prípravu na plnenie úloh súvisiacich s historicky prvým slovenským predsedaním pracovnej skupine Štatistika pri Rade Európskej únie, ktoré bude úrad vykonávať v druhom polroku 2016. Pre posilnenie dôvery v Národný štatistický systém (NŠS) ŠÚ SR prijal Konceptiu koordinácie NŠS, ktorej hlavným cieľom je vytvoriť fungujúci NŠS spĺňajúci požiadavky zákazníkov a národných a medzinárodných štandardov vrátane štandardov kvality Európskeho štatistického systému (EŠS). V roku 2015 pokračovali práce na príprave spoločného legislatívneho rámca FRIBS (Framework Regulation Integrating Business Statistics), ktorého cieľom je integrácia celého produkčného procesu podnikových štatistík. Mimoriadne dôležité bolo postupné riešenie výhrad Eurostatu k problematike Zdrojov a metód zostavenia hrubého národného dôchodku (GNI Inventory-SK). V závere roka Európska komisia akceptovala postupy riešenia navrhnuté ŠÚ SR a v prípade SR ustúpila od všetkých výhrad v kontexte 4. vlastného zdroja EÚ založeného na hrubom národnom dôchodku. V rámci prípravy nariadenia pre integrované európske sociálne štatistiky (IESS) boli pripomienkované relevantné dokumenty a testovaná metodika a postupy. V roku 2015 pokračovala modernizácia štatistiky v oblasti štandardizácie produkčného procesu a integračných nástrojov (registre, klasifikácie, číselníky), zberu údajov z pohľadu ich zdrojov, metód a foriem, spracovania údajov, tvorby a šírenia štatistických výstupov. ŠÚ SR začal s prípravou inovácie metodiky výberov v podnikových štatistických zisťovaniach, riešilo sa ďalšie znižovanie administratívnej záťaže systému Intrastat prostredníctvom projektu Redizajn Intrastatu, venovalo sa zvýšené úsilie ukončeniu projektu Simstat, ktorého úlohou bolo testovanie výmeny mikrodát v rámci vybraných krajín EÚ. S cieľom zefektívniť štatistické procesy, znížiť zaťaženie respondentov a redukovať náklady bol implementovaný redizajn štatistiky rodinných účtov. Úrad začal s prípravou Sčítania obyvateľov domov a bytov 2021

(SODB 2021) činnosťou pracovnej skupiny pre sčítanie. Vo februári 2015 boli po prvý raz pomocou integrovaného volebného informačného systému (IVIS) spracované výsledky referenda a následne začaté práce na spracovanie výsledkov volieb do NR SR 2016. V rámci rozvoja strategického manažérstva úradu bola pozornosť venovaná implementácii programov Stratégie rozvoja ŠÚ SR do roku 2017, ktoré prispievajú k zvyšovaniu hospodárnosti úradu a súčasne k napĺňaniu vybraných projektov Vízie európskeho štatistického systému do roku 2020. Úrad realizoval pravidelný prieskum spokojnosti používateľov s produktmi a službami ŠÚ SR prostredníctvom on-line dotazníka. Výsledky z prieskumu predstavujú významnú spätnú väzbu o potrebách a očakávaniach používateľov štatistiky. Naďalej sa rozširoval rozsah produktov šírených na internetovom portáli a pokračovalo budovanie jednotnej verejnej bázy dát. Schopnosť štatistického úradu poskytovať štatistické produkty a služby, ktoré konzistentne napĺňajú požiadavky, potvrdil tretí recertifikačný audit systému manažérstva kvality ŠÚ SR vykonaný v októbri 2015 medzinárodne uznávaným certifikačným orgánom Bureau Veritas Slovakia.

2016 - ŠÚ SR sa historicky po prvý raz zhostil úlohy predsedajúceho pracovnej skupiny Rady pre štatistiku počas predsedníctva SR v Rade Európskej únie. Výsledky práce predsedníckeho tímu boli veľmi pozitívne hodnotené najvyššími zástupcami Eurostatu. Zároveň sme si prvýkrát pripomenuli Európsky deň štatistiky. V súvislosti s ním ŠÚ SR zabezpečil konferenciu Štatistika – zrkadlo spoločnosti, ktorá sa uskutočnila pod záštitou Eurostatu a bola zameraná na vzťahy úradu ako producenta oficiálnych štatistických údajov s ich používateľmi z akademickej a vedeckej obce, štátnej správy, samosprávy, bankovníctva, podnikovej sféry a médií. Spustili sme komplexný elektronický zber dát. Elektronizácia priniesla pre spravodajské jednotky zníženie administratívnej záťaže, väčší komfort pri vyplňaní štatistických formulárov a zefektívnenie celého procesu spracovania. Register právnických osôb bol vyhlásený za referenčný register. Vyhlásením sa register stal povinným zdrojom údajov o právnych subjektoch pre ostatné orgány verejnej moci. V rámci modernizácie cenových štatistík, oblasť spracovania spotrebiteľských cien, sa objavil nový pojem „scanner data“. Ide o transakčné údaje, ktoré budú využívané pri výpočte indexu spotrebiteľských cien. Údaje sa získavajú priamo od obchodníkov a obsahujú informácie o cene. Uvedené údaje budú dopĺňať alebo úplne nahradiť klasický zber údajov o spotrebiteľských cenách. S využitím integrovaného volebného informačného systému boli spracované výsledky volieb do Národnej rady SR. Jedným z prioritných projektov roka 2016 bola aj príprava sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 ako integrovaného cenzu. Jej ťažiskom bol návrh konceptu realizácie integrovaného sčítania, ktoré je kombináciou údajov z administratívnych zdrojov, registrov a údajov z terénu s cieľom znížiť administratívnu záťaž obyvateľov. Mimoriadne dôležité bolo vypracovanie novej verzie tzv. Zdrojov a metód zostavenia hrubého národného dôchodku Eurostatu (GNI Inventory – SK, ESA 2010), ktorá obsahuje aktualizáciu metodiky ESA. V rámci podnikových štatistík pokračovali práce na príprave legislatívneho rámca FRIBS integrujúceho celý produkčný proces podnikových štatistík. V štatistike poľnohospodárstva sa úrad zamerlal na prípravu Štrukturálneho zisťovania fariem 2016. Cieľom cenzu je zabezpečiť kompletne informácie o slovenskom poľnohospodárstve kompatibilné s požiadavkami európskej legislatívy. V rámci plnenia cieľov tzv. Agendy 2030, ktorú schválilo OSN v septembri 2015 vydal ŠÚ SR v decembri 2016 publikáciu Slovenská republika a ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030. Publikácia je prvým uceleným štatistickým pohľadom na plnenie cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030 v Slovenskej republike. V súvislosti so zavádzaním nového štandardu ISO 9001:2015 a s

implementáciou Stratégie rozvoja ŠÚ SR do roku 2017 sa do popredia dostala realizácia akčného programu smerujúceho k zostaveniu kompetenčných matíc pre zamestnancov pôsobiacich v oblasti štatistiky ako predpokladu na zvýšenie efektivity vzdelávaného procesu a realizácia programu vytvárajúceho vhodné elektronické prostredie pre zdieľanie znalostí v ŠÚ SR.

2017 - ŠÚ SR pokračoval v trende zvyšovania kvality produkcie. Tento trend potvrdil úspešný opakovaný externý audit. Uznanie systému manažérstva kvality sa prejavilo aj udelením najvyššieho ocenenia Top manažér kvality roka 2017 zmocnencovi pre kvalitu ŠÚ SR. Pokračujúci proces elektronizácie zberu štatistických údajov priniesol pre spravodajské jednotky zníženie administratívnej záťaže a priaznivejšie lehoty na predkladanie vybraných štatistických výkazov. Výsledkom bolo, že z takmer 436 tisíc výkazov bolo 86,44 % predložených elektronicky. V priebehu roka pokračovala intenzívna príprava úplne nového konceptu Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021. Prvý krát bude toto komplexné sčítanie realizované kombináciou údajov z administratívnych zdrojov a terénneho zisťovania, čo dopĺňa doterajší model o spracovanie miliónov dát z rôznych inštitucionálnych zdrojov. Strategickou prioritou roku 2017 bol pre ŠÚ SR naďalej konzistentný a dobre fungujúci Národný štatistický systém (NŠS). So zámerom zefektívniť koordináciu NŠS úrad uskutočnil anketu, ktorá umožnila identifikovať silné a slabé stránky NŠS a zmapovať priestor na jeho zlepšenie. ŠÚ SR dosiahol významný pokrok v modernizácii a zjednocovaní verejných databáz úradu integráciou databázy Slovstat do jednotnej verejnej databázy DATAcube., ktorá komplexne vyriešila jednotnú obsahovú dostupnosť štatistických údajov pre používateľov s možnosťou tvorby vlastných výstupov. Úsilie makroekonomických štatistík bolo počas roka 2017 zamerané na zostavenie ročných účtov za rok 2016 a štvrťročných účtov (4. štvrťrok 2016 a prvé tri štvrťroky 2017) a zostavenie regionálnych účtov za roky 2015 a 2016. V rámci podnikových štatistík pokračovali práce na príprave legislatívneho rámca FRIBS (Framework Regulation Integrating Business Statistics), na pripomienkovaní revízie pravidiel poľnohospodárskej štatistiky po roku 2020 a na projekte Štrukturálneho zisťovania fariem 2016. V oblasti štatistiky životného prostredia boli do produkčného procesu zavedené tri nové environmentálne účty. V priebehu roka 2017 pokračovala implementácia Agendy 2030 v SR. ŠÚ SR sa ujal úlohy vedenia Expertnej skupiny pre indikátory a monitorovanie, ktorej hlavným mandátom je vypracovanie indikátorov k národným prioritám implementácie Agendy 2030. V oblasti metodiky sa ŠÚ SR sústreďoval na modernizáciu cenových štatistík využitím údajov o spotrebiteľských cenách z obchodných reťazcov, tzv. scanner data, do ich produkcie. Prostredníctvom integrovaného volebného informačného systému ŠÚ SR v priebehu roka komplexne spracoval výsledky volieb do orgánov samosprávnych krajov SR a výsledky nových / dopĺňajúcich volieb do orgánov samosprávy vybraných obcí. ŠÚ SR si aj v roku 2017, a to 20. októbra, pripomenul Európsky deň štatistiky. Svoje najzaujímavejšie produkty a služby predstavil v novembri na veľtrhu Bibliotéka/Pedagogika 2017 v Bratislave. V oblasti európskych záležitostí v priebehu roka 2017 odborníci ŠÚ SR aktívne pôsobili a v rámci EÚ sa zúčastňovali významných porád a seminárov Eurostatu a aktivizovali sa v rámci rôznych pracovných skupín a výborov.

2018 - ŠÚ SR a ďalšie ministerstvá a štátne organizácie, ktoré patria do Národného štatistického systému, naplňali prvý rok trojročného Programu štátnych štatistických zisťovaní na roky 2018 až 2020. ŠÚ SR tak počas roka realizoval 184 štatistických zisťovaní. V rámci projektu SODB 2021 boli realizované práce na príprave nového zákona o sčítaní, ktorý plne

zohľadňuje prechod od tradičného cenzu k integrovanému sčítaniu. Bol spracovaný kľúčový dokument Zber údajov od obyvateľov a ďalšie štúdie, ktoré popisujú priebeh a spôsob sčítania. Významnou aktivitou bolo zapojenie sa do európskeho projektu ESSnet Big Data, ktorý sa realizuje vo všetkých 28 krajinách EÚ. Slovensko v rámci projektu participuje na hľadaní inovatívnych metód v štatistike cestovného ruchu. Skúmajú sa nové zdroje údajov a možnosti ich získania, napr. z internetu technikou tzv. webscrapingu. Za účelom skvalitnenia cenových štatistík sa posilnila spolupráca s najdôležitejšími obchodnými reťazcami v rámci zisťovania Transakčné dáta spotrebiteľských cien. Údaje získané priamo od obchodníkov prinesú skvalitnenie odhadov cenových indexov za potraviny, a tak presnejší obraz o nákupe a spotrebe potravín v SR. ŠÚ SR v roku 2018 rozbehol projekt Reforma zberu a spracovanie štatistických údajov vo verejnej správe, ktorého cieľom je posilniť koordinačnú úlohu ŠÚ SR v NŠS, vytvoriť národnú metodiku pre štatistiku a harmonizovať proces zberu a spracovanie štatistických údajov vo všetkých orgánoch a inštitúciách patriacich do NŠS. ŠÚ SR aj v roku 2018 viedol Expertnú skupinu pre indikátory a monitorovanie (ESIM) zriadenú pre implementáciu Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj. V priebehu roka bol vybraný návrh 76 indikátorov k národným prioritám Agendy 2030 pre SR a riešilo sa zabezpečenie monitorovania pokroku v dosahovaní strategických cieľov. Pokrok sa dosiahol aj v užívateľskom komforte jednotnej verejnej databázy DATAcube. Modernizačné prvky zlepšili poskytovanie a vyhľadávanie, prepojenie domény alebo subdomény na navigačný strom a nové funkcie zdieľania a kopírovania URL odkazov na dátové kocky. ŠÚ SR zverejnil na svojom portáli v rámci Iniciatívy pre otvorené vládnutie 39 nových datasetov za oblasť volebnej štatistiky a v kľúčových ukazovateľoch 1 dataset za hrubú mzdu podľa zamestnania. S celkovým podielom 41 % zo všetkých 1 576 publikovaných datasetov za inštitúcie štátnej správy zostáva ŠÚ SR aj naďalej lídrom v poskytovaní dát. Ako správca a gestor Registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci počas roka integroval ďalšie zdrojové registre, napr. z vyšších územných celkov, MZ SR a MDaV SR. Úrad už tretí rok realizoval zber štatistických údajov elektronickou formou, ktorá zvýšila návratnosť a kvalitu dát. Súčasne, v záujme znižovania administratívnej záťaže, úrad rozšíril rozsah využívaných administratívnych zdrojov a vylepšil existujúcu infraštruktúru aj aplikačnú výbavu pre realizáciu štatistických zisťovaní. V oblasti národných účtov úrad, v zmysle požiadaviek Eurostatu, zostavil a odoslal ročné národné a sektorové účty za rok 2017, regionálne dáta za rok 2016 a 2017, tabuľky dodávok a použitia za rok 2015 a údaje o hrubom národnom dôchodku. Za štatistiku zahraničného obchodu sa spustilo publikovanie sezónne očistených údajov, ako aj agregovaných údajov v geografickom a komoditnom členení. SR bola jednou z prvých krajín, ktoré implementovali v roku 2018 zmeny formátu prenosu dát pre Eurostat vo všetkých výstupoch krátkodobej podnikovej štatistiky vo forme SDMX –ML. Za oblasť energetiky boli predložené prvé údaje o spotrebe palív a energií v domácnostiach podľa spôsobu použitia, ako aj údaje o cenách elektriny a zemného plynu podľa novej metodiky. V rámci grantového projektu o Globálnej tvorbe hodnoty sa zisťovali údaje o rozsahu a typoch podnikových činností, ktoré podnikateľské subjekty vykonávajú na území SR a o činnostiach, ktoré si zabezpečujú v zahraničí alebo inými slovenskými podnikmi. Informácie sú dôležité pre hodnotenie stavu a vývoja ekonomiky krajiny v podmienkach globalizácie a medzinárodné porovnania. Štatistika poľnohospodárstva sa v rámci grantového projektu zapojila do vypracovávania bilancií hlavných obilnín a olejní. Medzinárodné výberové zisťovanie pracovných síl v domácnostiach bolo rozšírené pre potreby EÚ o modul zameraný na zosúladenie práce a rodinného života. Cieľom bolo napr. získať informácie do akej miery dostupnosť vhodných služieb starostlivosti o deti a závislé osoby ovplyvňuje zapojenie ľudí do pracovného procesu. ŠÚ SR v novembri 2018

zabezpečil spracovanie výsledkov volieb do orgánov samosprávy obcí SR. Do prezentáciu výsledkov zakomponoval nové kombinované interaktívne grafy a mapy. V priebehu roka úrad spracoval a poskytol národným a medzinárodným organizáciám spolu 543 produktov a vybavil 3 215 žiadostí o štatistické informácie. Súčasne vydal 73 titulov publikácií v súlade s Edičným programom na rok 2018. Internetový portál ŠÚ SR navštívilo počas roka 2018 viac ako 1,1 milión používateľov, ktorí si zobrazili 5,8 milióna stránok a podstránok.

2019 - najvýznamnejšou udalosťou roka bola pre štatistický úrad 105. odborná konferencia predsedov národných štatistických inštitúcií DGINS 2019. Viac ako stodvadsať najvyšších predstaviteľov Eurostatu, európskych štatistických úradov a odborníkov pre oblasť štatistiky z ďalších medzinárodných organizácií a finančných inštitúcií diskutovalo v Bratislave na tému The statistical implications of globalization a budúceho smerovania Európskeho štatistického systému. Veľmi významnou iniciatívou v oblasti posilňovania spolupráce na medzinárodnej úrovni, osobitne so štatistickými autoritami krajín V4, bolo v prvej polovici roka zavŕšenie predsedníctva SR vo Vyšehradskej skupine. Cieľom spolupráce je dosiahnutie metodických a kvalitatívnych zlepšení pri tvorbe štatistík, výmena poznatkov a skúseností a vydávanie spoločných publikácií. V rámci medzinárodných aktivít sa úrad prihlásil do 12 nových grantových projektov spolufinancovaných EÚ, ktorých cieľom je zavádzanie nových štatistických nástrojov a metód. Spolu s projektmi z predchádzajúceho obdobia ich v priebehu roka implementoval celkovo 30. Dôležitou aktivitou v rámci skvalitnenia Národného štatistického systému bola pokračujúca realizácia europrojektu Reforma zberu a spracovania štatistických údajov vo verejnej správe. Ako národný koordinátor v oblasti štatistiky úrad uskutočnil viaceré aktivity, ktoré povedú k vytvoreniu národnej metodiky a zjednoteniu procesu zberu a spracovania údajov naprieč všetkými členmi NŠS, ako aj k ochrane a bezpečnosti zbieraných a spracúvaných údajov. V rámci bežnej činnosti úrad druhý rok naplňal Program štátnych štatistických zisťovaní 2018 - 2020. V SR sa v rámci tohto programu počas roka zrealizovalo 189 štatistických zisťovaní. ŠÚ SR si uvedomuje, že rozsah zisťovaní zaťažuje najmä podnikateľské subjekty, preto medzi jeho dlhodobé priority patrí znižovanie administratívnej záťaže spravodajských jednotiek. Počas roka 2019 sme elektronický zber dát rozšírili o ďalšie predvyplnené údaje, zvýšili sme rozsah dát využívaných priamo z administratívnych zdrojov a vylepšili existujúcu infraštruktúru a aplikačnú výbavu pre realizáciu zisťovaní. Veľkú pozornosť úrad počas roka venoval projektu Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021. Práce na projekte sú náročnejšie ako v minulosti, pretože historicky prvýkrát sa sčítanie zrealizuje plne elektronicky a s maximálnym využitím údajov z administratívnych zdrojov. K významným zmenám počas roka 2019 prišlo aj v oblasti národných účtov. Zrealizovali sme veľkú benchmarkovú revíziu ročných aj štvrťročných údajov za sektorové a národné účty od roku 1995 až po rok 2017. Súčasne sme v súlade s novými usmerneniami zrevidovali údaje štatistiky zahraničného obchodu za obdobie rokov 2010 - 2018. V oblasti podnikových štatistík sme sa v priebehu roka 2019 sústredili na skvalitnenie výstupov podľa požiadaviek Eurostatu, medzinárodných inštitúcií aj národných užívateľov. Táto oblasť štatistiky poskytuje o. i. dáta o stave, výkonnosti, produkcii, tržbách, či zamestnanosti v odvetviach priemyslu, poľnohospodárstva, stavebníctva, bytovej výstavby, obchodu a služieb, ako aj údaje o doprave, informáciách a komunikáciách, o cestovnom ruchu, energetike, životnom prostredí, o cenách či o oblasti vedy, techniky a inovácií. Štatistický úrad je zapojený aj do projektu Európskeho štatistického systému ESSnet Big Data v časti, ktorá rieši inovatívne metódy pre štatistiky cestovného ruchu. Začalo sa s testovaním zberu údajov z internetu pomocou techniky webscrapingu a analyzovali sa prvé výsledky prepájania nových

zdrojov údajov s údajmi z tradičných zisťovaní. Od januára do konca decembra 2019 sme domácim a zahraničným zákazníkom poskytli spolu 539 produktov (vo forme súborov údajov, dotazníkov a preddefinovaných tabuliek z rôznych štatistických okruhov), vydali sme 70 publikácií. Pokračovala modernizácia verejnej databázy DATAcube. Aktualizovali sme takmer 1200 dátových kociek, ktoré zachytávajú rôzne ukazovatele hospodárskeho a sociálneho vývoja, pribudla nová funkčná stránka Aktuality. Rok 2019 bol pre ŠÚ SR náročný aj v oblasti zabezpečenia volebnej štatistiky, spracovali sme výsledky dvoch kôl volieb prezidenta SR a volieb do Európskeho parlamentu. V tomto procese sme zvýšili rozsah aj kvalitu dát priebežných aj definitívnych volebných výsledkov. Úrad už druhý rok aktívne participoval na aplikácii zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu, ktorého hlavným cieľom je zabráňovanie tzv. "praniu špinavých peňazí". Štatistický úrad SR v zmysle ustanovení tohto zákona priebežne vedie aktuálne údaje o konečných užívateľoch výhod v Registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci. Počas celého roka 2019 sme poskytovali údaje z tohto registra orgánom verejnej moci a povinným osobám.

2020 – rok 2020 bol pre činnosť ŠÚ SR, rovnako ako pre chod celej spoločnosti zložitý a náročný. Dôvodom bola potreba prispôbiť činnosť úradu rôznym opatreniam vydaným v súvislosti s pandémiou Covid-19. ŠÚ SR musel zmeniť organizáciu a spôsob práce pri zbere a spracovaní údajov vo všetkých sledovaných štatistikách a reagovať tak na mimoriadnu situáciu. Prijali sme opatrenia, ktoré mali spravodajským jednotkám uľahčiť predkladanie údajov požadovaných ŠÚ SR. Použité náhradné metódy a dôsledná analýza však zabezpečili, aby aj v zložitom roku 2020 bola dodržaná kvalita všetkých poskytovaných štatistických výstupov. Napriek sťaženým podmienkam ŠÚ SR počas roka 2020 zrealizoval všetkých 81 naplánovaných zisťovaní prostredníctvom 141 štatistických formulárov a odborne zabezpečil ďalších 110 zisťovaní (cez 113 formulárov), ktoré vykonali ostatné ministerstvá a štátne organizácie v rámci Národného štatistického systému. Veľmi zložitá bola aj príprava, logistika a spustenie najväčšieho štatistického zisťovania – Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 (SODB 2021), ktoré sa historicky prvýkrát realizuje plne elektronicky a s maximálnym využitím administratívnych zdrojov údajov (AZÚ). Úrad v prípravnej fáze spustil projekt Harmonizácie počtu obyvateľov v obciach SR, ktorého cieľom bolo identifikovať rozdiely a navrhnúť mechanizmy na harmonizáciu počtu obyvateľov v obciach SR v rôznych databázach a zdrojoch. Vzhľadom na to, že SODB 2021 je integrovaným sčítaním, ktoré využíva viaceré AZÚ, bola ako nástroj pre jeho reálne vykonanie na celom území SR spracovaná náročná tzv. Územná príprava. Od 1. júna 2020 úrad realizoval prvú fázu – sčítanie domov a bytov, ktoré sa konalo v spolupráci so samosprávami, prvýkrát v histórii bez účasti obyvateľov. Súbežne sa realizovali aktivity k druhej fáze - sčítaniu obyvateľov, ktoré sa uskutoční v priebehu roku 2021. Rok 2020 bol pre ŠÚ SR náročný aj v oblasti zabezpečenia volebnej štatistiky. Vo februári, tesne pred vypuknutím pandémie, sa konali na Slovensku parlamentné voľby (voľby do Národnej rady Slovenskej republiky). Väčšina obcí a miest na Slovensku si prostredníctvom nášho Integrovaného volebného informačného systému (IVIS) zvolila elektronické spracovanie výsledkov volieb, čo sa odzrkadlilo v zrýchlení a v kvalite spracovania aj poskytovania výsledkov. Úrad naďalej rozširoval spoluprácu so správcami AZÚ, koncom roka 2020 mal uzatvorených 45 zmlúv o poskytovaní údajov s inštitúciami štátneho a verejného sektora a 5 dohôd s komerčnými organizáciami. V rámci modernizácie cenových štatistík sa zapojil do grantového projektu Eurostatu. V štatistike zahraničného obchodu sa začala príprava

modernizácie systému Intrastat. Z pohľadu štatistiky poľnohospodárstva bol rok 2020 významný tým, že po desiatich rokoch sa v SR opätovne realizoval poľnohospodársky census, ktorého cieľom je vytvoriť jednotný rámec na tvorbu porovnateľnej štatistiky v rámci EÚ na úrovni poľnohospodárskych podnikov a zjednotiť informácie o štruktúre poľnohospodárskej výroby s informáciami o výrobných postupoch, opatreniach na rozvoj vidieka, agroenvironmentálnych aspektoch a s inými súvisiacimi informáciami. V zmysle plánov sme vydali všetkých 69 titulov publikácií a aktualizovali 1 200 dátových kociek vo verejnej databáze DATAcube. Návštevnosť nášho internetového portálu vzrástla oproti roku 2019 o 15,8 % a databázy DATAcube o 19,8 %. V súlade s akčným plánom Iniciatívy pre otvorené vládnutie sme na portáli otvorených údajov zverejnili 20 nových datasetov a s celkovým počtom 734 datasetov ŠÚ SR zostáva naďalej lídrom v poskytovaní údajov. V rámci medzinárodného hodnotenia Open Data Inventory zameraného na dostupnosť a otvorenosť štatistických údajov sa ŠÚ SR v roku 2020 umiestnil na 10. mieste zo 187 monitorovaných krajín. V rámci pravidelne vykonávaného prieskumu spokojnosti zákazníkov s produktmi a službami dosiahla celková priemerná miera spokojnosti hodnotu 74,7 bodu, čo predstavuje najvyššie hodnotenie od začiatku sledovania, t. j. od roku 2009. V rámci implementovaného integrovaného systému manažérstva kvality úrad úspešne ukončil realizáciu aktivít v rámci projektu Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa, ktorý zastrešuje ÚNMS SR a jeho cieľom je prispieť k zvýšeniu efektivity a kvality riadenia činností organizácií verejnej správy prostredníctvom implementácie a rozvoja manažérstva kvality v ústredných orgánoch štátnej správy a príspevkových a rozpočtových organizáciách. Na medzinárodnej úrovni úrad priebežne komunikoval stav vyvolaný pandemiou Covid-19 so svojimi partnermi v rámci Európskeho štatistického systému (EŠS) a zúčastňoval sa na tvorbe opatrení pre zabezpečenie porovnateľnosti a metodologickej spoľahlivosti európskej štatistiky, najmä pokiaľ išlo o nové štatistické výstupy. Participovali sme tiež na vytvorení informačného panelu hospodárskeho a sociálneho oživenia v EŠS. V rámci Výboru pre EŠS a Partnerskej skupiny rezonovali v roku 2020 predovšetkým témy Viacročný plán EŠP 2021 – 2027 a príprava 3. kola peer review, ktoré sa bude realizovať v rokoch 2021 až 2023 vo všetkých NŠI EÚ a EFTA.

2021 – rok 2021 bol opätovne pre našu organizáciu veľmi náročným a vyčerpávajúcim obdobím. Pokračujúca pandémia Covid-u a jej rôzne varianty nám neumožnili vrátiť sa do bežného a zaužívaného života štatistického úradu. Pokračovali sme v novoprijatých opatreniach a spôsoboch pri získavaní a spracovávaní údajov vo všetkých sledovaných štatistikách a pri komunikácii so spravodajskými jednotkami. Veľkou profesionálnou výzvou bolo v tomto období zrealizovať najrozsiahlejšie štatistické zisťovanie Sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Sčítanie prebiehalo prvýkrát plne elektronicky a obyvateľ sa mohol sčítať sám vyplnením elektronického formulára. Samozrejme v prípadoch, keď občan chcel, mohol požiadať a využiť asistované sčítanie. Celému projektu sme venovali náležitú prípravu a pozornosť, aby sčítanie bolo realizované na vysokej kvalitatívnej úrovni. Dôkazom toho, že cieľ sa nám podarilo naplniť sú aj dve ocenenia, ktoré sme za tento projekt získali. Prvou bola cena ESRI za mimoriadne výsledky v oblasti využitia Geografického informačného systému a druhou bola cena ITAPA za Najlepší projekt digitalizácie spoločnosti. Od jesene 2021 sme sa začali venovať aktivitám súvisiacim s vydaním druhej monitorovacej správy o implementácii cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030 v Slovenskej republike. Vydanie správy bude založené na súbore globálnych indikátorov, ktoré boli vybrané s prihliadnutím na ich politický význam z hľadiska členských krajín OSN. V oblasti

štatistických klasifikácií bola v uplynulom roku jednoznačnou prioritou spolupráca nášho úradu s Eurostatom a s ostatnými členskými štátmi na revízii štatistickej klasifikácie ekonomických činností NACE. Ďalšie významné rozhodnutia sa týkali zníženia administratívnej záťaže, výsledkom čoho bude v roku 2022 odbremenenie približne 7 400 menších firiem a podnikov. Nové pravidlá oslobodili od povinnosti až 58 % dovozcov a 33 % vývozcov, ktorí ešte v roku 2020 povinne predkladali výkazy. V oblasti makroekonomických štatistík sme pokračovali v metodických spresňovaniach v kontexte na viaceré zdroje údajov. Výsledkom tejto revízie je zlepšenie kvality a dostupnosť revidovaných údajov v skorších termínoch pre interných aj externých používateľov. Vo všetkých doménach podnikových štatistík pokračovali práce na zabezpečení výstupov pre Eurostat, medzinárodné organizácie a používateľov na národnej úrovni vrátane spracovania požadovaných neštandardných výstupov pre podnikateľskú sféru, ako aj pre vedecké účely. Marketingové aktivity úradu boli zamerané na lepšie poznanie a rozšírenie znalostí našich zákazníkov v oblasti štatistiky a na zistenie ich očakávaní. Pre národné a medzinárodné organizácie úrad spracoval a poskytol spolu 531 produktov z rôznych štatistických oblastí. V rámci edičnej činnosti vedeckého časopisu Slovenská štatistika a demografia bolo publikovaných takmer 600 odborných článkov. Úrad vydal aj monotematické číslo venované najaktuálnejšej téme roku 2021 – pandémie Covid-19. Rok 2021 bol pre úrad aj rokom recertifikačného auditu systému manažérstva kvality. Certifikačná organizácia Bureau Veritas opätovne potvrdila, že ŠÚ SR vytvára, udržiava a rozvíja systém manažérstva kvality v súlade s požiadavkami normy ISO 9001.

2022 - rok 2022 bol ďalším rokom v znamení globálnych turbulencií. Dopady vojny na Ukrajine, energetickej krízy, inflácie a doznievania pandémie COVID-19 sa výrazne dotkli ako celej Európy, tak Slovenskej republiky. Turbulentné obdobie podčiarklo význam objektívnych štatistických informácií, o ktoré môžu opierať svoje rozhodnutia orgány štátnej správy, samosprávy, firmy, subjekty podnikateľskej sféry, neziskový sektor, inštitúcie, organizácie alebo občania. Napriek stále sa zvyšujúcim nárokom sme zabezpečili všetky dlhodobé aj novo zadané štatistické výstupy pre Eurostat, medzinárodné organizácie, štátne organizácie a verejnosť. Sústredili sme sa na kvalitné a rýchle výstupy v oblasti podnikových štatistík a národných účtov. Vybrané štatistické ukazovatele sme porovnávali nielen medziročne, ale aj s obdobím pred pandemiou. V dôsledku rastúcej inflácie sme osobitnú pozornosť venovali rozširovaniu a sprehľadneniu výstupov k cenovým štatistikám. Celkovo sme národným alebo medzinárodným organizáciám poskytli viac ako 550 produktov, portál www.statistics.sk navštívilo 1,7 milióna návštevníkov. Veľkú výzvu roka 2022 predstavovali tzv. spojené voľby, teda voľby do orgánov samosprávy obcí a voľby do orgánov samosprávnych krajov. Prvýkrát v histórii štatistický úrad spracoval súbežne výsledky hlasovania dvoch typov volieb s odlišnou infraštruktúrou spracovania. Pokračovali sme v zverejňovaní rozšírených údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov. Dáta sme sprístupňovali v inovatívnych formách s vysokou pridanou hodnotou. Inovácie sa stali kľúčovou témou nášho predsedníctva vo Vyšehradskej skupine (V4) v oblasti štatistiky. Naše aktivity sme zamerali na zdieľanie informácií, širšiu výmenu skúseností v zavádzaní nových postupov, či v oblasti metodických vylepšení produkcie štatistických dát. Napriek rastúcim nárokom na objem a kvalitu štatistických informácií na strane výstupov, sme znižovali záťaž podnikateľských subjektov. Pozitívnu zmenou najmä pre malé podniky bola inovácia algoritmov pre ich zaraďovanie do zisťovaní. Po prvotných analýzach pri optimistickom scenári očakávame, že vo vybraných oblastiach by mohol klesnúť podiel malých podnikov súčasne zaradených do viacerých výberových zisťovaní až o 50 percent. V roku 2022 sme sa

zapojili do dvanástich projektov rozvoja štatistických údajov a štatistickej infraštruktúry s dlhodobým cieľom znížiť administratívnu záťaž respondentov, podnikov pri štatistických zisťovaniach. Celkovo sme počas roka boli aktívni v 32 grantových projektoch spolufinancovaných zo zdrojov EÚ a Eurostatu. Špeciálnu pozornosť sme venovali popularizácii štatistiky medzi žiakmi a študentami. Prvýkrát sa Slovensko zapojilo do Európskej súťaže v štatistike, ktorá je určená pre žiakov a učiteľov stredných škôl. Ide o jedinečnú aktivitu v rámci snahy naučiť mladú generáciu správne čítať štatistické údaje, orientovať sa v nich a správne ich interpretovať. Do prvého národného kola na Slovensku sa zapojilo 85 škôl. Súťaž sa realizovala v spolupráci s Eurostatom, Národnou bankou Slovenska a pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.